

Naturskyddsföreningen
Nacka

Boo Miljö- och Naturvänner

2026-05-18

Mål P 5614-26
Mark- och miljööverdomstolen
Svea Hovrätt
svea.avd6@dom.se

Begäran om prövningstillstånd och överklagan av Mark- och miljödomstolens dom 2026-03-23 i mål P 7689-25 gällande överklagande av Detaljplan för utvidgning av Kummelbergets verksamhetsområde, del av fastigheterna Skarpnäs 1:83 och 2:14 m.fl. i Nacka kommun.

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner, (nedan föreningarna), begär prövningstillstånd och överklagar Mark- och miljödomstolens dom i rubricerade detaljplan.

Yrkande

Föreningarna yrkar att Mark- och miljödomstolens dom, Nacka TR P 7689-25, undanröjs. Föreningarna yrkar att Nacka kommunfullmäktiges beslut att anta Detaljplan för utvidgning av Kummelbergets verksamhetsområde, del av fastigheterna Skarpnäs 1:83 och 2:14 m.fl. i Nacka kommun, KFKS 2019-00060, upphävs.

Begäran om prövningstillstånd och grunder för begäran

Föreningarna söker prövningstillstånd och gör gällande att:

- Det finns anledning att tvivla på att Mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Det går inte att bedöma om Mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.

Motivering till att prövningstillstånd bör ges

Mark- och miljödomstolen har i sin dom motiverat sina ställningstaganden på ett sådant sätt att det inte går att avgöra om domstolen gjort en egen bedömning eller ej. På flera punkter i sin dom hänvisar domstolen till det som framförs av Nacka kommun och länsstyrelsen, men det framgår inte hur domstolen själva resonerat och om domstolen i sitt instämmande gjort en egen

bedömning. Avsikten med vår överklagan till mark- och miljödomstolen var att få en ny prövning av en oberoende instans, men domstolens formulering gör inte utslaget begripligt. Föreningarna har återkommande noterat samma oklarhet även i andra domslut från mark- och miljödomstolen och vi ställer oss frågande till om detta är en ny praxis?

Mark- och miljödomstolens dom kan få avgörande betydelse. Om domen skulle bli slutgiltig och detaljplanen vinna laga kraft, så skulle domen bli prejudicerande och kunna få långtgående konsekvenser. Den skulle öppna upp för att strandskyddet kan upphävas på strandskyddad naturmark med höga naturvärden inom mindre än 100 meter från sjöar med 300 meters utvidgat strandskydd samt att naturmark tillåts tas i anspråk för verksamhetsområden utan att alternativa lokaliseringar redovisats i MKB:n. Detta vore mycket olyckligt och en icke önskvärd tolkning av strandskyddsbestämmelserna.

Mark- och miljödomstolen säger i sin dom *”Länsstyrelsen, som i första hand har att bevaka om ett beslut att anta en detaljplan medför att strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser (se 11 kap. 10 § PBL), har inte heller haft något att invända i denna del. Det finns därför inte skäl att upphäva beslutet att anta detaljplanen på den här grunden.”*

Mark- och miljödomstolen tycks mena att eftersom länsstyrelsen inte haft några invändningar så finns det därmed inte skäl att upphäva beslutet att anta detaljplanen. Detta är ett rent felaktigt resonemang. Om en domstol inte kan göra en annan bedömning än en tidigare instans, vilket i detta fall varit länsstyrelsen, så faller ju hela idén med att pröva beslut om detaljplaner m.m. Och det finns dessutom många domar som visar att mark- och miljödomstolar kan göra en annan bedömning än t.ex. länsstyrelsen. I mark- och miljööverdomstolens dom P 6587–22 säger domstolen *”Det finns emellertid inget hinder för domstolen att göra en annan bedömning än den som länsstyrelsen har gjort (se bl.a. rättsfallet MÖD 2016:13 och Mark- och miljööverdomstolens domar den 26 mars 2021 i mål nr P 9670–20 och den 31 mars 2022 i mål nr P 2835–21).”*

Mark- och miljödomstolen har dessutom felaktigt bedömt att Nacka kommun visat att detaljplanen *”sannolikt kan genomföras utan att hamna i konflikt med artskyddsförordningen”*. Denna slutsats strider mot den bevisnivå som krävs enligt praxis från mark- och miljööverdomstolen (MÖD). Enligt MÖD:s avgörande P 14414-21 (2023-05-08) måste artskyddsfrågan vara tillräckligt utredd redan i planprocessen, och det måste vara klarlagt att planens genomförande inte riskerar att utlösa förbuden i artskyddsförordningen.

Föreningarna anser även att detaljplanens miljökonsekvensbeskrivning, MKB, inte redovisat och prövat alternativa lokaliseringar för de föreslagna verksamhetsytorna enligt kraven i miljöbalken. Mark- och miljödomstolen säger *”Eftersom planens syfte är att utöka det befintliga verksamhetsområdet bedömer domstolen att rimliga alternativ har utretts i tillräcklig utsträckning.”* MKB:ns hänvisning till själva syftet, att utöka befintligt verksamhetsområde verkar för domstolen göra att kravet på alternativprövning faller, vilket är felaktigt. I MÖD 2013:9 upphävs en kommunal detaljplan på grund av bristande utredning av alternativa lokaliseringar med hänvisning till att kraven på redovisning av rimliga alternativ enligt 6 kap. 12 § miljöbalken inte har ansetts uppfyllda. Föreningarna anser att syftet med detaljplanen inte gör att miljöbalkens krav på alternativprövning kan tas bort. Dessutom är inte heller nollalternativet är tillfredsställande beskrivet i MKB:n.

Domstolen redovisar heller ingen egen bedömning i frågan om hanteringen av dagvatten och skyfallsvatten, utan hänvisar till att länsstyrelsen meddelat att de inte överprövar planen. Föreningarna ställer sig tvivlande till om domstolen verkligen förstått att en utbyggnad av verksamhetsområdet är förenat med stora risker då föroreningar kommer släppas ut i en särskilt

känslig miljö; Skarpnäs naturreservat och alla närliggande sjöar. I kommunens översiktsplan har sjöarna pekats ut som *Ekologiskt särskilt känsliga områden*. Detta ställer därmed höga krav på hanteringen av dagvatten och skyfallsvatten. Trots de utredningar som gjorts framgår ändå inte konsekvenserna av skyfall och dagvatten. utan det kvarstår många frågetecken och osäkerheter. Föreningarna anser att gjorda utredningar inte säkerställer att de åtgärder som är nödvändiga för att säkra en god dagvatten- och skyfallshantering vidtas och att planen vilar på ett bristfälligt underlag.

Sammantaget visar ovanstående att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen gjort en juridiskt korrekt bedömning och det går heller inte att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet. Föreningarna anser därför att Mark- och miljööverdomstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.

Med anledning av ovan anser föreningarna att prövningsrätt bör ges.

Utveckling av överprövningsgrunderna

Särskilda skäl föreligger inte för upphävande av strandskyddet

Planområdet ligger inom utökat strandskydd

Planområdet ligger delvis inom utökat strandskyddsområde från sjöarna Vittjärn, Myrsjön och Krokträskan. För att genomföra planförslaget måste strandskyddet upphävas inom de delar av planområdet som utgör kvartersmark och inom en mindre del allmän platsmark vid en befintlig vändplan i verksamhetsområdets södra del. Områdena har utvidgat strandskydd till 300 meter då de har bedömts ha särskilda värden. I länsstyrelsens beslut om utvidgat strandskydd för Nacka kommun (2014-01-21, 511-39835-2012) framgår under rubriken *Värdebeskrivningar* följande som berör aktuellt område:

”I stort sett hela Skarpnäs-området, i områdets norra del, ligger inom den i regionplanen utpekade Nacka-Värmdökilen. De gröna kilarna utgör en sammanhängande struktur av områden med höga rekreations-, natur- och kulturmiljövärden.

Strandområdena kring Vittjärn ligger inom ett grönt svagt samband i den regionala grönstrukturen. Vid sjön, som utpekats som ett ekologiskt särskilt känsligt område i kommunens översiktsplan, finns en badplats. Även Krokträskan utgör ett ekologiskt särskilt känsligt område. Landskapet inom olika delar av delområdets strandområden ger goda förutsättningar för höga upplevelsevärden.”

Områden med utökat strandskydd ska i praktiken bedömas mer restriktivt eftersom länsstyrelsen redan har gjort en specifik prövning som visar att området har ett särskilt högt natur- och/eller friluftsvärde.

Kommunens angivna särskilda skäl för upphävande

Kommunen har i planbeskrivningen angett som särskilda skäl för upphävande av strandskyddet generellt inom planområdet att:

- Den typ av verksamheter som förekommer inom verksamhetsområdena kan generera störningar i form av exempelvis buller och de är därför olämpliga i en tät stadsmiljö och i nära anslutning till bostäder.
- Trots att verksamheter utvecklas och tillkommer inom de utpekade områdena, bedöms det ändå råda brist på denna typ av mark inom kommunens gränser. Hänsyn till behovet av verksamhetsområden tas i de intresseavvägningar som görs av att ta de olika ytorna (A - C) i anspråk enligt 4 kap. 17 § PBL.

För alla områdena A - C anges också som särskilda skäl enligt nedan att det rör sig om behov av expansion av befintliga företag på platsen och att det för dessa innebär svårigheter att utöka verksamheten på annan plats eller att flytta hela företaget.

För de olika delområdena anges de särskilda skälen av kommunen enligt nedan. Se bild 1.

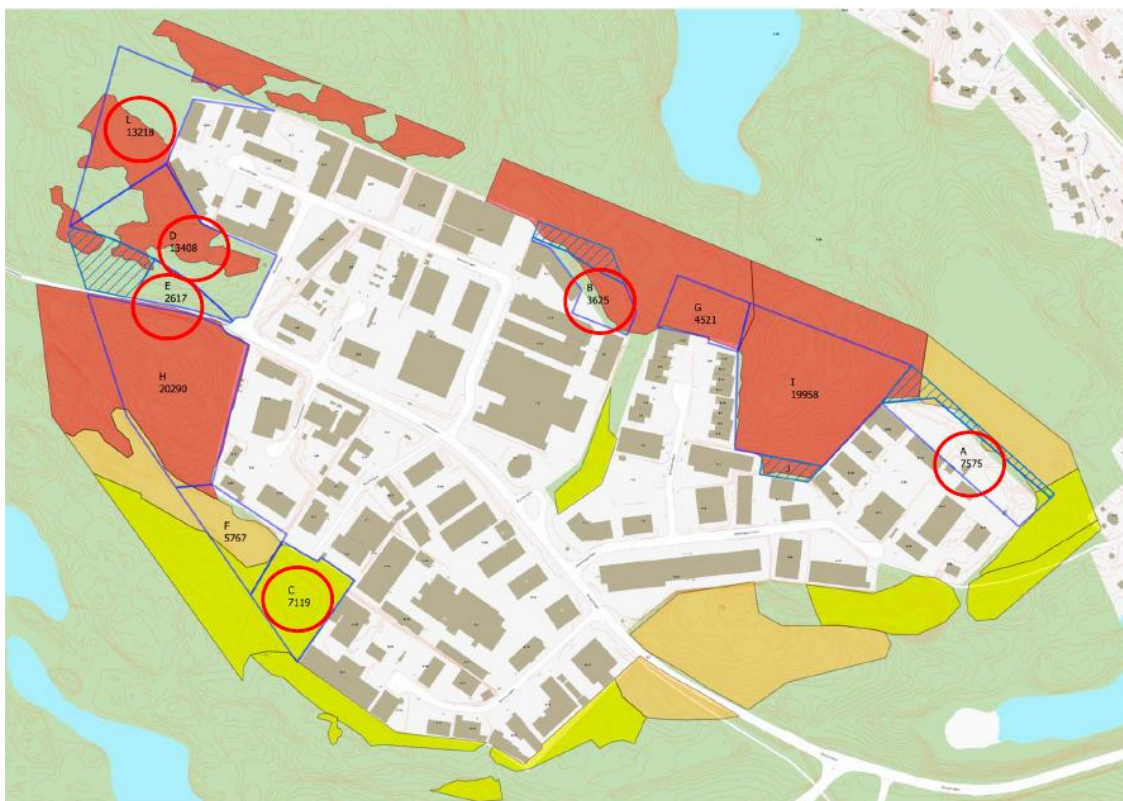

Bild 1. Naturvärdesinventering med områden A, B, C med flera inringade med rött.
Ur Naturvärdesinventering vid Kummelbergets verksamhetsområde inför detaljplanearbete, 2019.
(Calluna AB 2020-01-08).

Naturvärdesklass

 1 Högsta	 3 Påtagligt
 2 Högt	 4 Visst

Område A:

Företagen har behov av 7 000–10 000 kvadratmeter som inte kan tillgodoses på en annan plats och en flytt av företaget medför svårigheter. Större delen av nu aktuella ytor är sedan långt tillbaka – sedan innan strandskydd infördes – påverkade av markarbeten. Naturvärdena på platsen är låga och berörda ytor bedöms inte heller ha några speciella vistelsevärden där de ligger nära befintligt verksamhetsområde.

Område B:

Området utanför befintligt verksamhetsområde har ianspråktagits över tid. En transformatorstation, som har beviljats strandskyddsdispens, ligger inom området. Företaget har specialanpassade lokaler med laboratorier och behovet av expansion är stort. Ytbehovet är cirka 3 600–4 000 kvadratmeter.

Område C:

Mindre ytor har ianspråktagits utanför det befintliga verksamhetsområdet de senaste åren. Ett av företagen har stort behov av uppställningsytor och är sedan länge etablerat i området. Behovet uppskattas till cirka 3 000 kvadratmeter. Det angränsande företaget har funnits på platsen sedan 2013 och har behov av cirka 1 700 kvadratmeter.

Ytterligare två företag som varit verksamma på platsen sedan början av 1990-talet har behov av sammanlagt cirka 2 500 kvadratmeter. Verksamheternas behov av tillkommande ytor ligger i direkt anslutning till pågående befintliga verksamheter, och behovet kan inte tillgodoses utanför strandskyddat område inom Kummelbergets verksamhetsområde då platsen i övrigt är omgiven av strandskyddade områden, samt strax intill även av naturreservat. Behoven bedöms här inte kunna tillgodoses utanför strandskyddat område.

En mindre yta vid befintlig vändplan föreslås bli allmän plats och den befintliga, lagligt uppförda, transformatorstationen ges utrymme - E - i anslutning till vändplanen. Dessa funktioner för olika typer av infrastruktur behövs på platsen för att utvidgningen av verksamhetsområdet ska fungera tillfredsställande. Strandskyddet bedöms kunna upphävas för dessa ändamål då platsen redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften, i enlighet med 7 kap. 18 c § punkt 1 MB, och då området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området i enlighet med 7 kap. 18 c § punkt 5 MB.

De angivna särskilda skälen för upphävande är felaktiga

I en detaljplan får kommunen upphäva strandskydd enligt 7 kap. MB för ett område, om det finns särskilda skäl för det och om intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset (4 kap. 17 § PBL). Särskilda skäl är bl.a. om det område som upphävandet eller dispensen avser behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området. Om åtgärden kan lokaliseras utanför strandskyddat område, ska den lokaliseringen väljas i stället. En förutsättning för att tillåta åtgärden är att det kan visas att en annan lokalisering är omöjlig eller i vart fall orimlig för att tillgodose det angelägna allmänna intresset. Med hänsyn till den restriktiva tillämpningen av strandskyddsbestämmelserna som gäller, ställs höga krav på den lokaliseringsutredning som kommunen lägger fram i detta hänseende (prop. 2008/09:119 s. 106). I ett flertal domar har Mark- och miljööverdomstolen – trots att åtgärden var att betrakta som ett angeläget allmänt intresse – ansett att kommunerna inte lyckats visa att det saknades möjligheter att tillgodose intressena utanför strandskyddat område (mål nr P 6876-15, P 4676-17, P 3718-17).

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner konstaterar att inom de strandskyddade områdena har mark sedan flera år olagligt ianspråktagits utan strandskyddsdispenser d.v.s. utan tillstånd. Kommunen är tillsynsmyndighet, men har uppenbarligen inte utövat sin lagstadgade tillsynsuppgift. Att områden har ianspråktagits olovligen kan inte användas som särskilt skäl för att upphäva strandskyddet. Ett sådant resonemang är helt bakvänt och något som föreningarna ifrågasätter starkt. Att först olagligen kringgå tillståndsplikten och sedan använda det som argument för att få tillstånd, d.v.s. att bli belönad för att bedriva en olaglig verksamhet, kan knappast varit lagstiftarens intention och hur lagen är tänkt att tillämpas. Naturvårdsverket anger på sin hemsida ”Att ett område redan är ianspråktaget innebär ofta att det utgörs av en etablerad hemfridszon eller beslutad tomtplats runt ett bostadshus, avgörande är att området inte längre är allemansrättsligt tillgängligt. En bedömning av om ett område är ianspråktaget bör baseras på en utredning av hur allmänheten har tillgång till området.”

Föreningarna vill påminna om att ett av strandskyddets syften, förutom att trygga förutsättningarna för tillgång till strandområden, är att långsiktigt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Planområdet ligger dessutom inom strandskyddsområde som har utökats just för att kunna säkerställa strandskyddets syfte i detta område.

Område B har höga naturvärden

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner vill understryka att område B har högt naturvärde, naturvärdesklass 2, enligt den genomförda naturvärdesinventeringen (NVI). Enligt SIS standard för naturvärdesinventering från 2023 innebär det att ett område som har högt naturvärde (naturvärdesklass 2) är skyddsvärt på både regional och nationell nivå: *”Områden med högt naturvärde är värdekärnor för biologisk mångfald i en nationell och regional grön infrastruktur. Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.”* Enligt NVI:n finns åtta naturvårdsarter i den naturvärdesbiotop som område B utgör en del av, däribland den rödlistade arten tallticka (Nära hotad, NT) och spillkråka (prioriterad fridlyst fågelart). I NVI:n framkommer också att både mindre hackspett (Nära hotad, NT) och gröngöling, som båda är prioriterade fridlysta fågelarter, förekommer precis utanför inventeringsområdet och *som med stor sannolikhet även rör sig över och har livsmiljöer inom inventeringsområdet/planområdet.*

Område C har högre naturvärden än vad planunderlagen visar

I område C, i den södra delen av planområdet, anser föreningarna att naturvärdesbiotopen klassats för lågt i naturvärdesinventeringen. Föreningarna har vid fältbesök 2020-09-30 påträffat den rödlistade vedtrappmossan, (Nära hotad, NT), på en låga (liggande dött träd) i detta delområde, se bild 2. Vedtrappmossa bedöms ha ett högt signalvärde d.v.s. den är en ovanlig eller sällsynt rödlistad art med höga särskilda krav på sin livsmiljö. Av SLU Artdatabankens artfakta framgår att: *”Arten förekommer rikligast i gamla väl slutna skogar med god tillgång på död ved. De substrat som mossan föredrar är relativt kortlivade och därför är det viktigt att det finns en kontinuerlig tillgång på dessa till vilka den kan sprida sig. Under de kommande 20 åren förväntas minskningstakten uppgå till 15 (5-20) %. Under en tidsperiod om 20 år, som sträcker sig både bakåt och framåt i tiden, så bedöms minskningstakten uppgå till 15 (5-20) %. Bedömningen baseras på minskad geografisk utbredning och/eller försämrade habitatkvalitet.”*

Bild 2. Kartan till vänster visar ungefärligt läge för vedtrappmossa inlagt på plankartan. Mossan förekommer uppenbart inom planområdet och område för upphävande av strandskydd. Kartan till höger visar ett kartutdrag från Artportalen där grön linje visar gränsen för Skarpnäs naturreservat och röd linje visar området för artutdraget.

På samma låga där vedtrappmossan påträffades hittades även signalarten långfliksmossa. Ingen av dessa mossarter har observerats i NVI:n och är därför inte omnämnda i den. Området där lågan med de två mossorna observerats har i NVI:n klassats som naturvärdesbiotop med visst naturvärde, naturvärdesklass 4, vilket är den lägsta naturvärdesklassen. I NVI:n nämns att två signalarter påträffats i detta område, fjällig taggsvamp och blåmossa, vilket ger biotopen visst artvärde. Biotopvärdet anges som obetydligt, vilket är konstigt med tanke på att dessa arter behöver höga biotopvärden för att kunna förekomma och där vedtrappmossan har höga särskilda krav på sin livsmiljö. Eftersom det finns en rödlistad art med högt signalvärde och en signalart, utöver de två värdearter som påträffats under NVI:n, kan det dessutom finnas god anledning att höja artvärdet. Båda mossorna, i synnerhet vedtrappmossan, behöver äldre murkna lågor, vilka är ovanliga i dagens skogar. Det kan därför finnas god anledning till att klassa både artvärdet och biotopvärdet högre och därmed även naturvärdet högre än vad som gjorts i NVI:n. Föreningarna vill återigen påminna om att ett av strandskyddets syften är att långsiktigt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Intresseavvägning felaktig och lokaliseringsutredningen bristfällig

Vid en prövning av dispens från strandskyddet ska det enligt 7 kap. 25 § MB göras en intresseavvägning där hänsyn även ska tas till enskilda intressen. En inskränkning i en enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses, en så kallad proportionalitetsbedömning.

Enligt Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner har kommunen inte visat att de angivna verksamheterna inte kan lokaliseras på annan plats. I planbeskrivningen på sid. 28 skrivs att kommunen har ett flertal lämpliga verksamhetsområden inom kommunen men att störande verksamheter bör förläggas utanför tätbebyggda områden. I planbeskrivningen och på plankartan anges dock verksamheterna med beteckningen Z som enligt kommunen och Boverkets föreskrifter ska användas för verksamheter med begränsad omgivningspåverkan. I motiven till upphävandet av strandskyddet anges också att *"planerad användning för området är "Z" vilket innebär verksamheter med begränsad omgivningspåverkan. Det gör att påverkan från verksamhetsområdet minimeras vad gäller eventuella störningar på rekreation och djurliv i intilliggande naturreservat"*. Med andra ord har ju kommunen själv förklarat att Nacka kommun har ett flertal lämpliga verksamhetsområden inom kommunen för den typ av verksamhet som planeras i området, nämligen verksamheter med begränsad omgivningspåverkan. För de flesta verksamheter är inte bara Nacka kommun, utan hela Stockholmsregionen, företagens verksamhetsområden vilket också gäller de företag som kommunen anger inom de respektive delområdena i detaljplanen. Några har rimligtvis också ett ännu större verksamhetsområde som t.ex. filmstudioföretagen och det globala högteknologiska företaget. Föreningarna menar därför att det allmänna intresset att bevara platsens natur- och rekreationsvärden måste anses väga tyngre än det enskilda intresset att låta vissa specifika företag ha sin verksamhet på just den här platsen. Att företag för tillfället kan expandera sin verksamhet kan inte anses vara ett särskilt skäl för att upphäva strandskydd och öka påverkan på omkringliggande naturreservat och sjöar. Företag är dynamiska verksamheter. De kan även minska sin verksamhet eller gå i konkurs. Kortsiktiga företagsintressen kan inte ges företräde framför allmänhetens möjlighet till att få långsiktig tillgång till natur med höga naturvärden.

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner anser att antagandet av detaljplanen ska upphävas utifrån resonemanget ovan och inte minst på grund av att kommunen inte har visat att det saknas möjligheter att tillgodose intressena på alternativa platser utanför strandskyddat område.

Detaljplaneförslaget kan inte anses vara förenligt med artskyddsförordningen och är därmed olagligt

Av de utredningar om skyddade/fridlysta arter som tagits fram som underlag till planförslaget framgår att de skyddade/fridlysta arter som observerats inom eller i anslutning till inventeringsområdet och där risk föreligger att förbud enligt artskyddsförordningen utlöses är olika arter av fladdermöss och fåglar.

Vid fladdermusinventeringen (*Fladdermusinventering Kummelberget, Nacka kommun 2023-12-21 av Väg & Miljö 2023*)¹ noterades åtta arter nämligen; brunlångöra, dvärgpipistrell, nordfladdermus, större brunfladdermus, sydpipistrell, trollpipistrell, vattenfladdermus, samt artparet mustasch-/tajgafladdermus. I den efterföljande artskyddsutredningen (*Artskyddsutredning Fladdermöss Kummelberget, Nacka kommun 2024-02-14 av Väg & Miljö 2024*)² bedöms det som sannolikt att detaljplanen i rådande omfattning kommer i konflikt med 4 a § artskyddsförordningen med hänsyn till punkt 2 och 4 beträffande samtliga noterade arter. Detaljplanen berör en bekräftad koloni av dvärgpipistrell och tre potentiella boplatSMiljöer i form av hålträd. Det finns även risk att utpekade boplatSMiljöer intill mark som avses exploateras, påverkas negativt. För dvärgpipistrell är det högst troligt att den bekräftade kolonin inom detaljplanområdet kan komma att bli påverkad då den planerade industrimarken och naturmarken med dagvattendiket kan utgöra en så pass stor störning att arten inte fortsätter nyttja platsen. Övriga arter bedöms inte påverkas i någon större omfattning av planförslaget.

Åtgärder som enligt utredningen är ett krav för att upprätthålla den kontinuerliga ekologiska funktionen avseende livsmiljöer är:

- *Utpekade koloniträd för dvärgpipistrell ska sparas och kolonin får inte påverkas vare sig direkt eller indirekt. En buffertzona om 25 meter runt kolonin bör lämnas oexploaterad för att påverkan inte ska uppstå. Ett alternativ kan vara att sätta upp fladdermusholkar och genom inventering följa upp kolonins status.*
- *Belysning inom planområdet ska överlag planeras på ett sådant sätt att mängden ljusföroreningar minimeras. En riktlinje är att belysningen enbart ska fokusera på den yta som måste lysas upp. Detta gäller såväl under byggtiden som när området är färdigbyggt.*
- *Utpekade potentiella boplatSMiljöer bör i möjligaste mån sparas. I det fall så inte är möjligt ska i stället fladdermusholkar i hållbar träbetong (eller liknande) sättas upp. Det kräver uppsättning i lämpliga miljöer inom eller i anslutning till planområdet. Varje påverkat klass 2-objekt ersätts med två holkar. Varje påverkat klass 3-objekt ersätts med en holk. Förutsättningar för långsiktig tillförsel av trädhåligheter bör även skapas genom ringbarkning av träd, förslagsvis björk och klibbal genom en skötselplan för området. Detta är inget krav om holkar i träbetong sätts upp, men likväl en bra åtgärd.*

Åtgärder som ytterligare kan stärka förutsättningarna för fladdermöss:

- *Eventuella grösytor eller öppna miljöer inom planområdet föreslås få en*

¹ https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Kummelberget%20-%20utvidgning/Granskning/Underlag%20Artskyddsinventering%20fladdermöss.pdf

² https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Kummelberget%20-%20utvidgning/Granskning/Underlag%20Artskyddsutredning%20fladdermöss.pdf

ängskaraktär. Även bärande buskar och träd kan etableras om möjlighet finns. Dyliga åtgärder är gynnsamt för insekter och därigenom även för fladdermöss. Dessa åtgärder ska dock inte ske på bekostnad av befintliga naturmiljöer, utan snarare inom de miljöer som avses exploateras. Om etablering av ängsmark är möjlig bör skötseln garanteras genom en skötselplan som revideras med jämna intervall.

- Störande åtgärder eller arbeten genomförs inte under perioden april-augusti. Det innebär till exempel att bullrande arbeten (>45 dB(A)) inte ska ske under dygnets mörka timmar, att området inte ska lysas upp permanent under dygnets mörka timmar, samt att avverkning av träd inte får ske under nämnda period.

Om detaljplanen genomförs i nuvarande omfattning utan att åtgärder vidtas, är bedömningen enligt utredningen att planen troligen inte är förenlig med punkt 2 och punkt 4 i 4 a § artskyddsförordningen (2007:845). Därigenom bedöms ett genomförande av detaljplanen kunna utlösa förbud enligt artskyddsförordningen. Av de föreslagna skyddsåtgärderna är det dock endast belysningen som angetts som planbestämmelse i plankartan. Övriga skyddsåtgärder, som är nödvändiga för att inte utlösa artskyddsförbud, har inte tillgodosetts i planförslaget och hur de ska genomföras är inte klarlagt.

Kommunen har efter granskningen kompletterat handlingarna med ytterligare ett underlag avseende övervintringsmiljöer för fladdermöss (*PM Kartering av övervintringsmiljöer, Kummelberget, Nacka, Väg & Miljö 2025-04-14*)³. Enligt utredningen genomfördes en ny inventering av potentiella övervintringsmiljöer för fladdermöss inom området. Inventeringen genomfördes under en dag, den 28 mars 2025. Sju potentiella övervintringsplatser noterades och redovisades på karta. Av dessa ligger två helt inom planområdet och två delvis inom planområdet. Övriga ligger i närheten av planområdet. I utredningen bedöms det som troligt att enstaka fladdermöss, främst dvärgpipistrell med tanke på hög förekomst under hösten, övervintrar i eller i nära anslutning till området. Det är troligt att lite större grupper av dvärgpipistrell övervintrar någonstans i närheten. I den västra delen av planområdet överlappar en potentiell övervintringsplats med ett område som är tänkt att exploateras. Enligt tidigare inventering i området (*Väg & Miljö 2023*) hyser denna del inga särskilda yngelkolonistrukturer för fladdermöss. För att undvika att utlösa förbudet enligt punkt 1 och 2 i 4 a § artskyddsförordningen, alltså för att undvika att döda eller störa potentiellt övervintrande individer av fladdermöss, ska markberedning i denna del utföras under vår/sommarhalvåret, företrädesvis i april-maj eller augusti-september. Arbetet ska inte utföras kvälls/natttid under denna del av året, då detta är yngelperiod och fladdermössen då riskerar att störas under födosök/förflyttning. Om denna skyddsåtgärd inte vidtas bedöms förbud enligt punkt 1 och 2 i 4 a § artskyddsförordningen utlösas.

Av de angivna skyddsåtgärderna i utredningarna är det endast ljusförhållandena som regleras i planförslaget med en planbestämmelse som anger att *”Ljusanordningar utomhus får inte riktas mot NATUR eller uppåt. Ljus inom kvartersmark ska skärmars av mot NATUR.”* Att genomföra skyddsåtgärderna är nödvändigt för att inte utlösa förbud enligt artskyddsförordningen. Detta framgår inte av planhandlingarna och därmed får planen, enligt de nuvarande planhandlingarna, anses olaglig att genomföra.

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner anser att antagandet av detaljplanen ska upphävas utifrån att detaljplaneförslaget inte kan anses vara förenligt med artskyddsförordningen och därmed är olagligt.

³ https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Kummelberget%20-%20utvidgning/Antagande/Underlag%20-%20PM%20övervintringsmiljöer,%20fladdermöss.pdf

Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller inte kraven i Miljöbalken för alternativredovisningar.

Rimliga alternativ har inte utretts tillräckligt

Föreningarna anser att detaljplanens miljökonsekvensbeskrivning, MKB, inte redovisat och prövat alternativa lokaliseringar för de föreslagna verksamhetsytorna enligt kraven i Miljöbalken. Våra argument kvarstår från tidigare överklagan till MMD och vi upprepar dem.

I MKB:n sägs att *”Planens syfte är att tillskapa ytor som möjliggör utvidgning för befintliga och nya verksamheter runt om befintligt verksamhetsområde. Nacka kommuns ambition är att tillskapa 250–300 arbetsplatser i området. Projektet ämnar även bidra till ett attraktivt företagsklimat och uppfyllelse av Nackas mål om 5000 arbetsplatser utanför västra Sicklaön till 2030.”*

Nämnas bör att två olika detaljplaner tagits fram för Kummelbergets verksamhetsområde, en förtättningsplan och en utvidgningsplan. *Detaljplan för förtätning av Kummelbergets verksamhetsområde, fastigheten Skarpnäs 5:2 m.fl. i Boo, Nacka kommun, vann laga kraft 2025-09-19.*⁴ Genom utökade byggrätter och två nya ytor för verksamheter innebär detaljplanen att ytterligare drygt 150 arbetsplatser kan tillkomma inom området.

I Kummelbergets verksamhetsområde uppskattas det i nuläget arbeta cirka 800-1000 personer.

Föreningarna har ställt sig positiva till förtätningen av verksamhetsområdet, som vi ser som det bästa alternativet att möjliggöra för flera verksamheter, medan vi motsätter oss en utökning av det befintliga verksamhetsområdet på bekostnad av strandskyddad naturmark med höga naturvärden. Utvidgningsplanen omfattar cirka 9 hektar naturmark, lika stort som Baggensstäkets kulturresevat i Boo i Nacka. Cirka 5 hektar av planområdet upptas av allmän platsmark, gata och kvartersmark som kommer att hårdgöras eller bebyggas och cirka 4 hektar avsätts som NATUR, buffertzona som kommer att kraftigt påverkas av verksamhetsområdet. Se bild 4.

Förtätningalternativet är ett rimligt alternativ som alltså redan är utnyttjat genom den nya detaljplanen för förtätning inom befintligt verksamhetsområde.

När det kommer till detaljplanen för utvidgning av Kummelbergets verksamhetsområde så konstateras i planförslagets MKB under *Alternativa utformningar* att inga rimliga alternativ föreligger:

”Att överväga alternativa utformningar som inte ligger i direkt anslutning till det befintliga verksamhetsområdet har inte bedömts vara möjligt med hänsyn till att Skarpnäs naturreservat omgärdar hela planförslaget. Kommunen har därför sett över alternativa utformningar inom den yta som ligger i anslutning till verksamhetsområdet men som inte ingår i naturreservatet.” (vår understrykning)

Utgångspunkten i MKB:n har varit att eventuella alternativ ska ligga i direkt anslutning till verksamhetsområdet, vilket inte är i enlighet med miljöbalkens bestämmelse. Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen *”identifiera, beskriva och bedöma rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd”*.

⁴ <https://www.nacka.se/stadsutveckling-trafik/har-planerar-och-bygger-vi/sok-projekt-pa-namn/kummelbergets-verksamhetsomrade/kummelberget-fortatning/#panel-startpage>

I propositionen 2003/04:116 s. 64 förtydligas vad som menas med rimliga alternativ. Med rimliga alternativ med hänsyn till den geografiska räckvidden menas olika alternativa sätt att uppnå målen med planen eller programmet. När det gäller markanvändningsplaner är uppenbara alternativ att områden som avdelats för en viss typ av verksamheter eller ändamål utnyttjas för annat ändamål, liksom att alternativa områden väljs ut för sådana verksamheter och ändamål. Alternativen kan också handla om alternativ lokalisering av den typ av verksamhet som man planerar för. Alternativredovisningen ska även omfatta alternativ i fråga om teknik, storlek och omfattning i den utsträckning alternativen är relevanta för det föreslagna projektet samt att samtliga alternativ som väljs ska motiveras med hänsyn till de miljöeffekter som kan förväntas av de olika alternativen. I fråga om alternativredovisning är dock det väsentliga att MKB:n ska innehålla uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden.

I MKB:n för den aktuella detaljplanen sägs att detaljplanens syfte är att utöka befintligt verksamhetsområde och att alternativa platser inte går att finna i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde. I MKB:n ägnas mycket text åt att kommentera Nacka kommuns prövning av ytor som avskrivits i området mellan det befintliga verksamhetsområdet och naturreservatet. Det befintliga verksamhetsområdet omges och gränsar till det nyligen inrättade Skarpnäs naturreservat, vilket gör att en utökning ut i reservatsmarken inte är aktuell, vilket är begripligt. Men MKB:n avfärdar andra alternativ med hänvisning till att själva syftet med planen är att utöka befintligt verksamhetsområde. Detta gör att kravet på alternativprövning blir verkningslöst. Föreningarna anser inte att ett syfte med planen kan ta bort Miljöbalkens krav på alternativprövning. Då skulle alla detaljplaner kunna skrivas fria från att pröva alternativa lokaliseringar genom liknande formuleringar i planernas syften.

I MKB:n nämns att Nackas kommuns mål är att tillskapa 5000 arbetsplatser utanför västra Sicklaön till 2030, det vill säga inom ett stort geografiskt område inom vilket alternativa lokaliseringar för nya verksamhetsytor borde prövas. MKB:n utvecklar inte detta. Det enda som sägs i MKB:n står under Alternativa placeringar

”Kommunen har pekat ut en möjlig utvidgning kring det befintliga verksamhetsområdet i översiktsplanen från 2012 och i översiktsplanen från 2018. I båda översiktsplanerna framgår att närheten till bostäder har varit bidragande till val av lokalisering av utvecklingen av arbetsplatsområden och tekniska anläggningar då dessa kan vara störande för omgivningen och inte bör blandas. Kummelbergets verksamhetsområde ligger förhållandevis avskilt från befintliga bostäder och kan därmed förväntas få en lägre påverkan på bostadsområden än många andra möjliga lokaliseringar i kommunen.”

Kommunens argument att verksamhetsområdet ligger *”förhållandevis avskilt från befintliga bostäder och kan därmed förväntas få en lägre påverkan på bostadsområden”*, låter som en efterhandskonstruktion. Kommunen planerar för tre nya detaljplaneområden med cirka 550 bostäder och förskola längs Skarpövägen och Ormingeringen, Detaljplan för Volten, Detaljplan för Agaten och Detaljplan för Pylonen. Utbyggnadsområde A i verksamhetsområdet kommer att ligga 45 meter från närmaste fastighetsgräns och drygt 50 meter från närmaste byggnad, vilket understiger Boverkets och Naturvårdsverkets rekommendationer för skyddsavstånd. Föreningarna anser att alternativ för målet att tillskapa ytterligare verksamhetsytor på annan mark utan strandskydd bör utvecklas.

Mark- och miljödomstolen går på kommunens linje och skriver i domen att *”Det är rimliga alternativ utifrån planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd som ska beskrivas. Alternativ som innebär att syftet med planen eller programmet inte kan nås är således inte rimliga.*

Eftersom planens syfte är att utöka det befintliga verksamhetsområdet bedömer domstolen att rimliga alternativ har utretts i tillräcklig utsträckning."

Föreningarna anser inte att domstolens bedömning att *"rimliga alternativ har utretts i tillräcklig utsträckning"* kan sägas vara uppfyllt.

Nollalternativets skog med höga naturvärden som med tiden ökar i värde är inte beskrivet

Vid nollalternativet kommer detaljplanen inte till stånd. Nollalternativet beskrivs i MKB:n till den aktuella detaljplanen under *Övervägda alternativ* endast utifrån uteblivna möjligt antal nya arbetsplatser och förväntade intäkter till kommunen. Nollalternativets att bevara skog med höga naturvärden som med tiden ökar i värde är inte ens nämnt.

"Vid nollalternativet kommer inte den nya detaljplanen genomföras vilket innebär att inga nya verksamheter kan etablera sig där och befintliga verksamheter inte kommer kunna utöka sin verksamhet på platsen. Nackas mål om 5000 arbetsplatser utanför Västra Sicklahalvön till år 2030 blir svårare att uppfylla när inte Kummelbergets verksamhetsområde kan tillskapa de ytterligare 250–300 platser som beräknats. Likaså uteblir förväntade intäkter till kommunen från markförsäljning och tomträtter."

Under *Planförslagets miljökonsekvenser Naturvärden Nollalternativet* står i MKB:n:

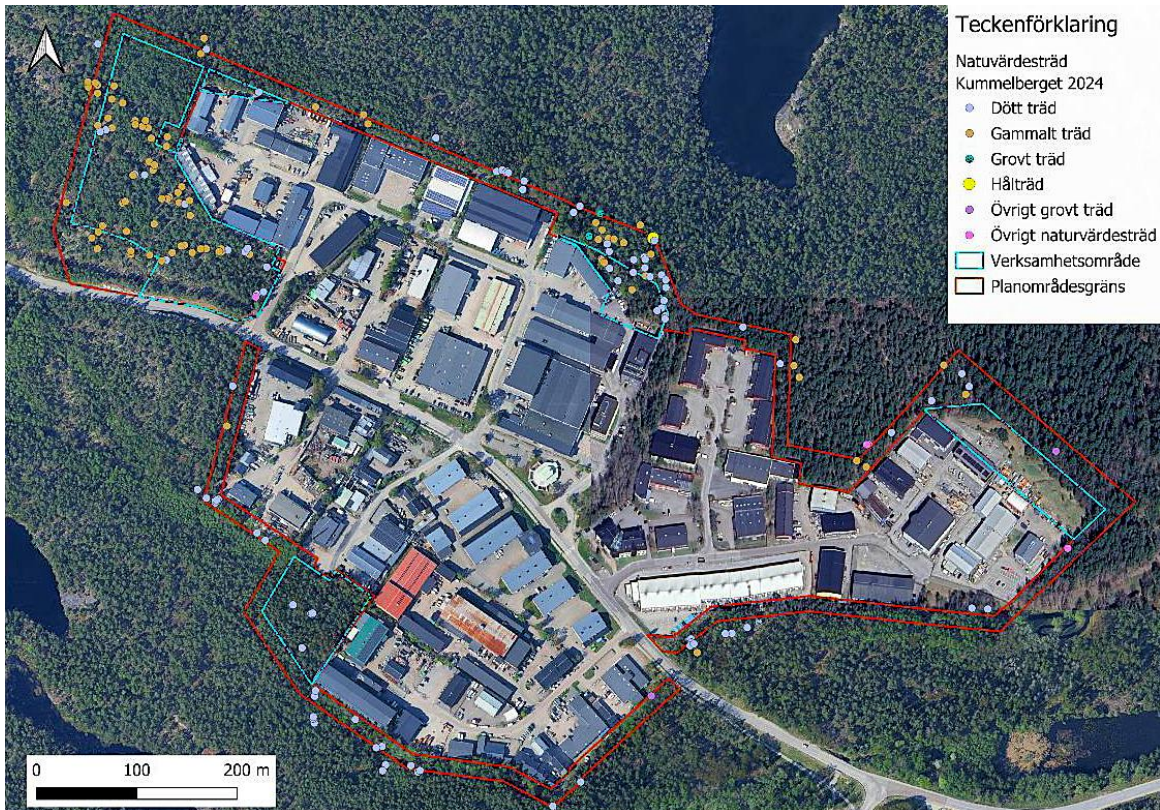
"Vid nollalternativet kommer detaljplanen inte till stånd. Därmed bedöms naturvärdena vid horisontåret motsvara dagens värden. Träden får stå kvar och arternas livsmiljöer påverkas inte." Detta är fel.

Enligt prop. 2016/17:200 sid. 129 ska nollalternativet innehålla uppgifter om miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas eller åtgärden vidtas och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas. Om detaljplanen inte genomförs kommer de naturområden som föreslås exploateras att finnas kvar och med tiden utveckla högre naturvärden än idag. De viktigaste faktorerna för naturvärden i skogsmiljöer är tid och yta. Med tiden blir träden äldre, utvecklar håligheter som blir livsmiljöer för insekter, fåglar, fladdermöss m.fl. Träd dör och död ved utgör hemvist för ett stort antal arter. Ett vedertaget begrepp inom naturvårdsbiologin är art/area-förhållandet som innebär att antalet arter som kan finnas i ett område ökar med arean. Nollalternativet ger bättre förutsättningar för den biologiska mångfalden vilket borde beskrivas i MKB:n. Se bild 3 som visar det stora antalet naturvärdesträd i planområdet.

Enligt praxis ska MKB:n även ge svar på ett antal frågor som om förbuden i artskyddsförordningen utlöses, eventuella alternativa lokaliseringar för att undvika att förbuden utlöses och om det finns förutsättningar för att lämna dispens (se under punkt 2 *Detaljplaneförslaget riskerar att utlösa förbud enligt Artskyddsförordningen*), vilket den inte gör.

Mark- och miljödomstolen säger i sin dom *"Domstolen bedömer vidare att nollalternativet samt planens påverkan på naturvärden och artskydd redovisas på ett sådant sätt att kraven i 6 kap. miljöbalken uppfylls. Miljökonsekvensbeskrivningen får anses ge en samlad och heltäckande redovisning av de betydande miljöeffekter som en utvidgning av verksamhetsområdet kan innebära."*

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner anser att antagandet av detaljplanen ska upphävas utifrån att miljökonsekvensbeskrivningen inte uppfyller kraven i miljöbalken på alternativredovisningar.

- Teckenförklaring**
- Naturvärdestråd
  - Kummelberget 2024
  - Dött träd
  - Gammalt träd
  - Grovt träd
  - Hålträd
  - Övrigt grovt träd
  - Övrigt naturvärdestråd
  - Verksamhetsområde
  - Planområdesgräns

Bild 3. Karta från miljökonsekvensbeskrivningen som visar naturvärdestråd. De naturvärdestråd som finns inom planområdet kommer med tiden att bli äldre och utveckla viktiga strukturer för den biologiska mångfalden. Källa: Figur 10. Identifierade naturvärdestråd i Väg & Miljöns inventering (Väg & Miljö AB, 2024a). Karta: Iterio.

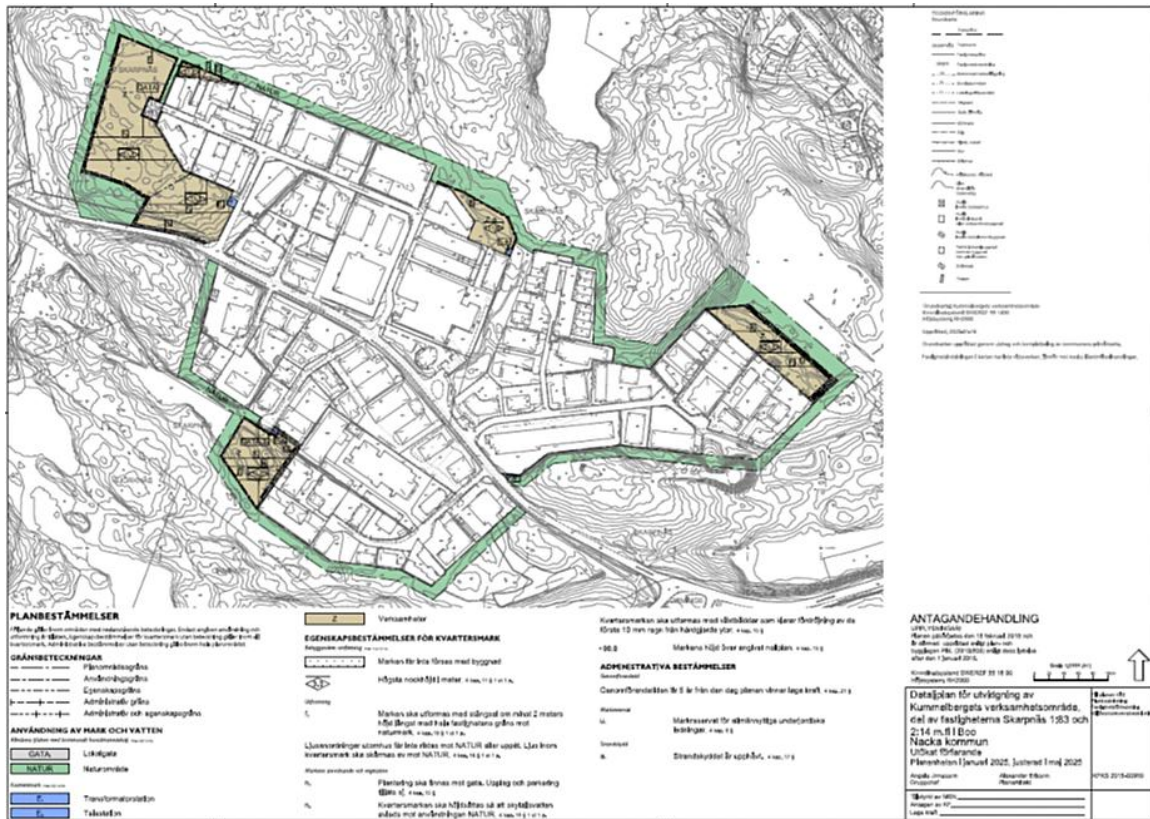

Bild 4. Antagandehandling Detaljplan för förtätning av Kummelbergets verksamhetsområde, fastigheten Skarpnäs 5:2 m.fl. i Boo, Nacka kommun.

God hantering av dagvatten och skyfallsvatten från verksamhetsområdet är inte säkerställd genom gjorda utredningar, detaljplanen vilar på ett bristfälligt underlag.

Stora risker är förenade med en utbyggnad av verksamhetsområdet, som innebär utsläpp av föroreningar i en känslig miljö i Skarpnäs naturreservat och flera näraliggande sjöar, det ställer krav på god hantering av dagvatten och skyfallsvatten. Tvärs igenom området går Skarpövägen som också är en transportväg för farligt gods. Sammantaget ska dagvatten och skyfallsvatten från cirka 34 hektar 100 % hårdgjord yta, cirka 29 hektar från det befintliga Kummelbergets verksamhetsområdet och cirka 5 hektar från ny kvartersmark i den aktuella utvidgningsplanen, hanteras och renas innan det mesta vattnet når recipienten Myrsjön. Det är oklart om det i buffertzonen på 4 hektar i gränsen till naturreservatet kommer att anläggas diken och växtbäddar. Från Myrsjön rinner vattnet vidare via Kvarnsjön ut till Askrikefjärden. *"Recipienterna Myrsjön (WA57412418) och Kvarnsjön (WA73297094) kategoriseras som övrigt vatten i VISS och saknar därmed statusklassning. Vittjärn/Trollsjön saknar klassning medan Askrikefjärden (WA17695227) är en vattenförekomst enligt vattendirektivet."*⁵ Askrikefjärden har otillfredsställande ekologisk status och uppnår ej god kemisk status.

Planområdena är kuperade med nivåer varierande från cirka +30 i östra delen till cirka +60 i västra delen. Flera mindre lokala lågpunkter finns utspridda över planområdet och centralt inom området längs Skarpövägen finns ett större lågpunktsområde, där risker för översvämning vid skyfall föreligger. Av närliggande sjöar ligger Krokträskan på cirka +45, Vittjärn på +34,9 och Myrsjön på +28,0, alla lägre än närmaste del av verksamhetsområdet med risk för att bli mottagare av föroreningar.

Enligt Nacka kommuns egen dagvattenstrategi⁶ ska nya dagvattenutsläpp innebära en förbättring av mottagande vattens kvalitet.

Myrsjön status beskrivs på kommunens hemsida: *"Myrsjön är mycket näringsrik. Siktdjupet är litet. Syrebrist i bottenvattnet uppträder vissa år upp till 1 meters djup, vilket motsvarar ungefär två tredjedelar av sjöns botten. Belastningen ligger över gränsen för "farlig". Motståndskraften mot försurningen är mycket god.*

Sjön belastas med avlopps- och dagvatten. Dagvatten från industriområdet har medfört förhöjda halter av bland annat tungmetaller vid utsläppet i sjöns norra del. De föroreningarna innebär dock ingen risk för badande.

En pumpstation med katastrofutsläpp är placerad vid sydöstra delen av sjön.

Vid kraftiga regn är tillrinningen till sjön större än avrinningen. Det innebär att sjöns vattennivå stiger snabbt, med risk för att lågt placerade byggnader kan översämmas."

Skyfall - Skyfallsutredningen⁷ visar de lågpunktsområden där vatten samlas vid skyfall, se bild 5. Men utredningen ger inte svar på de avgörande frågorna. Vart tar skyfallsvattnet vägen? Hur renas det? Riskerar andra sjöar än Myrsjön att bli mottagare av skyfallsvatten? Skyfallsvatten klassas som avloppsvatten enligt Miljöbalken och regleras av Miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Det måste tas omhand så att det inte orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

⁵ https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Kummelberget%20-%20utvidgning/Granskning/Underlag%20Dagvattenutredning,%20inkl%20bilagor.pdf

⁶ <https://www.nacka.se/49bfa3/globalassets/kommun-politik/dokument/styrdokument/strategier/dagvattenstrategi.pdf>

⁷ https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Kummelberget%20-%20utvidgning/Granskning/Underlag%20Skyfallsutredning,%20inkl%20bilagor.pdf

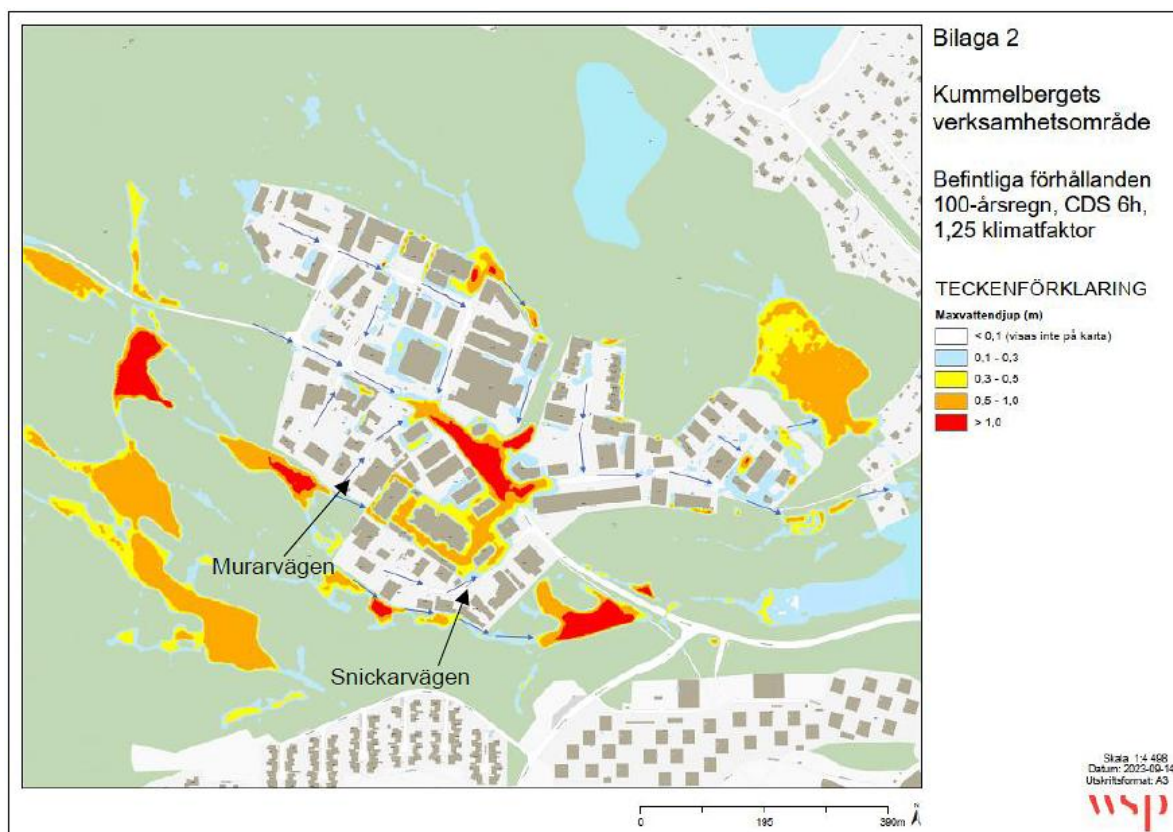

Bild 5. Maximala vattendjup under ett 100-årsregn (med 1,25 klimatfaktor) vid framtida förhållanden. Ur Skyfallsutredning, Kummelbergets verksamhetsområde, 2023-09-04, WSP.

Utsläppens föroreningar, ökning med anledning av exploateringen - Kummelbergets verksamhetsområde har idag tio verksamheter som länsstyrelsen bedömt är potentiellt förorenade.⁸ Enligt Norconsults dagvattenutredning ökar samtliga beräknade föroreningsmängder och alla halter i dagvattnet förutom arsenik från verksamhetsområdet och det aktuella utvidgningsplaneområdet efter utbyggnad, utan reningsåtgärder.

De föreslagna åtgärderna för rening av dagvatten är växtbäddar, avskärande diken och höjdsättning reglerad genom planbestämmelse. Norconsults utredning visar en översiktsbild på föreslagen dagvattenhantering i hela verksamhetsområdet, se bild 6. Bilden är otydlig och det är svårt att förstå vad som gäller.

Olöst konflikt mellan dagvattenanläggningar och strandskyddet i buffertzonen. Bild 6 visar att buffertzonen kan komma att användas för dagvattenanläggningar, avskärande diken. Eftersom strandskyddet inte föreslås upphävt i buffertzonen kommer dagvattenanläggningar i konflikt med strandskyddet. Dispens från strandskyddsbestämmelserna kommer att krävas för att genomföra anläggningarna. Detta är en försvårande omständighet som visar på att dagvattenhanteringen inte är säkerställd.

Myrsjöns dagvattendamm som anlades 2006 och som ska rena dagvattnet från verksamhetsområdet ger inte tillfredsställande rening av verksamhetsområdets föroreningar idag. Dammens kapacitet har under många år varit otillräcklig. Boende intill Myrsjön har vittnat om

⁸ https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Kummelberget%20-%20Utvidgning/Granskning/Underlag%20Miljöteknisk%20markundersökning.pdf

avloppsutsläpp, katastrofutsläpp, bräddningar och nödpumpningar. Senaste kända provtagning 2022 och kommunens hemsidestext bekräftar en påverkan på recipienten Myrsjön med höga halter av vissa ämnen: "Dagvatten från industriområdet har medfört förhöjda halter av bland annat tungmetaller vid utsläppet i sjöns norra del." Ändå utgår de föreslagna åtgärderna från att stor del av reningen av föroreningar sker när vattnet passerar genom dammen. Ingenstans förslås åtgärder för dammen, som en ombyggnad med oljefilter och bättre kapacitet för att nå en bättre reningsfunktion.

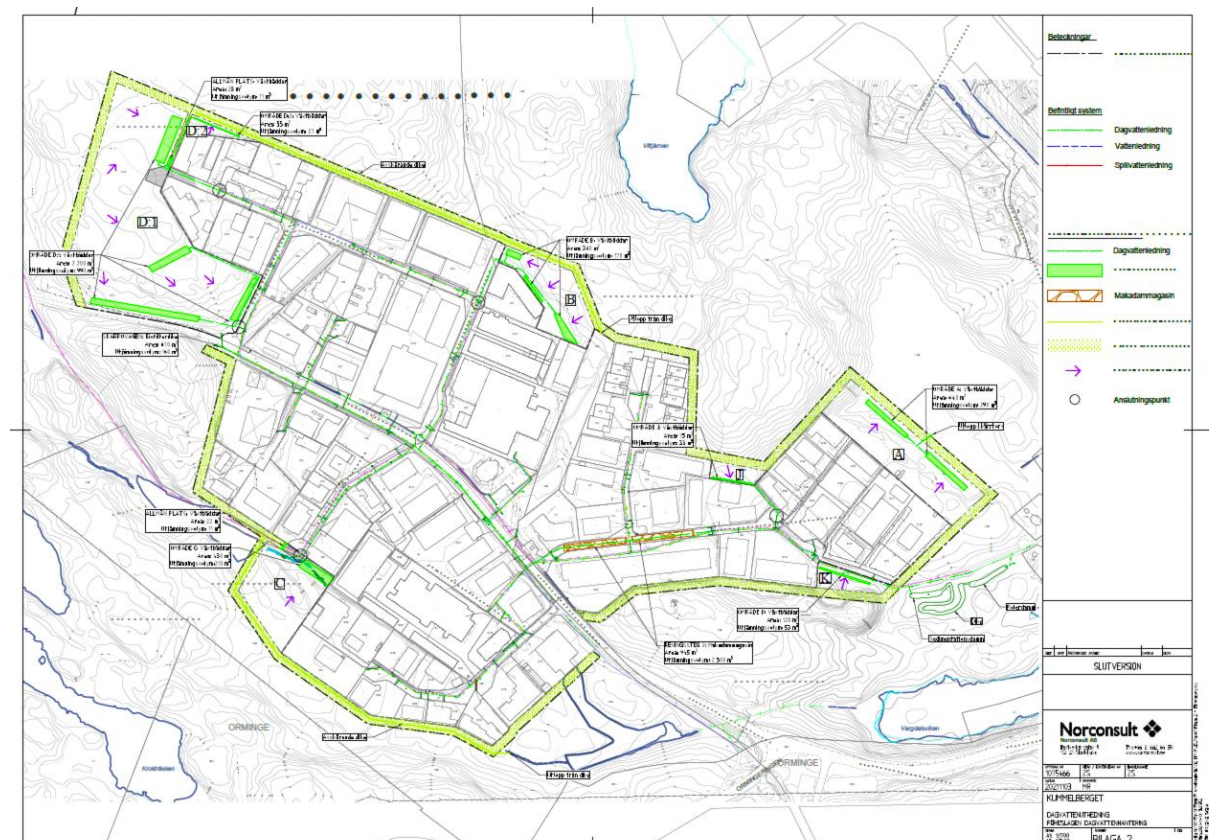

Bild 6. Översiktsskarta föreslagen dagvattenhantering. Ur Dagvattenutredning Kummelberget, Norconsult. 2021-11-03.

Planbestämmelser - De bestämmelser på plankartan som ska reglera omhändertagande av dagvatten inom detaljplanområdet är

n2 Kvartersmarken ska höjdsättas så att skyfallsvatten avleds mot användningen NATUR, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Kvartersmarken ska utformas med växtbäddar som klarar fördröjning av de första 10 mm regn från hårdgjorda ytor, 4 kap. 10 §.

Övriga åtgärdsförslag i dagvattenutredningarna är inte reglerade i plankartan och inte heller säkerställda i något avtal.

Byggnadsytorna inom kvartersmarken är inte begränsade i detaljplanen utan i princip all kvartersmark kan upptas av bebyggelse. Bestämmelsen om att *Kvartersmarken ska utformas med växtbäddar som klarar fördröjning av de första 10 mm regn från hårdgjorda ytor* är i realiteten verkningslös. Bestämmelsen är också otydlig (hur ska växtbäddarna fördelas mellan olika

områden och fastigheter och vilka ytor krävs?) och överensstämmer inte med plan- och bygglagens krav på tydlighet.

Planbestämmelsen *Kvartersmarken ska utformas med växtbäddar som klarar fördröjning av de första 10 mm regn från hårdgjorda ytor* är en teoretisk lösning med stora osäkerheter, eftersom den innebär att det förvaltande underhållet och skötseln läggs ut på ett stort antal olika fastighetsägare.

Utsläpp i naturmark och i kärrtorvsområde av både dagvatten och skyfallsvatten - I den första dagvattenutredningen⁹ sägs att *"Vid skyfall rinner, enligt SCALGO, en stor del av dagvattnet via lågområdet med torvmark och sedan vidare mot Myrsjön. Det bör utredas om flödet är viktigt för torvmarken och om den påverkas av förändrade flödesvägar vid skyfall."* Utsläpp från område A till kärrtorvmarken i Skarpnäs naturreservat rinner utan rening vidare ner till Myrsjön. Föreningarna ifrågasätter att utsläppet av förorenat dagvatten och skyfallsvatten till reservatsområdet över huvud taget är förenligt med reservatsbestämmelserna, som förbjuder att nyanlägga ledningar i mark, berg, luft eller vatten. Torvmarkens påverkan av utsläppen är inte utredd.

Planens höjdsättningsbestämmelse n2 *Kvartersmarken ska höjdsättas så att skyfallsvatten avleds mot användningen NATUR, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.*, som anges som en av åtgärderna i dagvatten- och skyfallsutredningarna, innebär generellt att utsläpp av både dagvatten och skyfallsvatten sker ut i naturen.

Påverkan på naturen är inte beskriven i utredningarna.

Kumulativ effekt genom flera planer i närheten - Längs Skarpövägen och Ormingeringen planeras utbyggnad av bostadsområden och förskola i Detaljplan för Volten, Detaljplan för Agaten och Detaljplan för Pylonen med hårdgöring av i princip hela planområdena. Dagvattnet och skyfallsvattnet har i alla tre detaljplanerna Myrsjön som recipient. Varje plan garanterar bättre rening än idag av dagvattnet som rinner till Myrsjön, men vad händer vid skyfall? En samlad bild av de kumulativa effekterna för Myrsjön vid översvämningar i områdena för Kummelbergets förtätnings- och utvidgningsplaner samt de tre andra planområdena är inte redovisad, med en eventuell risk för försämring av MKN för Askrikefjärden som följd.

Trots de utredningar som gjorts för Kummelbergets verksamhetsområde framgår ändå inte konsekvenserna av skyfall och dagvatten, det finns många frågetecken och osäkerheter. Föreningarna anser att gjorda utredningar inte säkerställer att de åtgärder som är nödvändiga för en god dagvatten- och skyfallshantering vidtas. Den aktuella planen vilar på ett bristfälligt underlag.

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner anser att antagandet av detaljplanen ska upphävas utifrån att god hantering av dagvatten och skyfallsvatten från verksamhetsområdet inte är säkerställd genom gjorda utredningar, att detaljplanen vilar på ett bristfälligt underlag.

---

⁹ https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Kummelberget%20-%20utvidgning/Granskning/Underlag%20Dagvattenutredning,%20inkl%20bilagor.pdf

Ronny Fors
Ordförande Naturskyddsföreningen i Nacka
ronny.fors@naturskyddsforeningen.se
Lagavägen 15, 128 43 Bagarmossen
mobil 073-802 45 43

Anna Bentzer Plantholt
Ordförande Boo Miljö- och Naturvänner
annabentzer@yahoo.com
Källsprångsvägen 7, 132 35 Saltsjö-Boo
mobil 073-936 74 86

Kerstin Lundén
Boo Miljö- och Naturvänner
kerstin.lunden.natur@gmail.com
Liljekonvaljens väg 29, 132 45 Saltsjö-Boo
mobil 070-470 01 60